בראשית ג

א. עס שטייט אין מדרש[1]: „בשעה שבא הקב"ה לבראת את האדם נמלך במלאכי השרת כו' א"ל אדם זה מה טיבו א"ל חכמתו מרובה משלכם. הביא לפניהם את הבהמה וכו' א"ל זה מה שמו ולא היו יודעין העבירן לפני אדם א"ל זה מה שמו אמר זה שור זה חמור וכו' ".

אין וואס באשטייט די חכמה פון אנרופן יעדע בהמה וכו' מיט א נאמען — איז מבאר דער של"ה[2]: אין דעם נאמען פון א זאך איז מרומז איר שורש: און אדם הראשון האט משיג געווען דעם מקור ושורש פון יעדער באשעפענישׂ, און לויט איר שורש האט ער געגעבן א נאמען. און דאס איז געווען זיין חכמה, וואס (בל' השל"ה) „בידיעת התחתונים ידע סוד המרכבות העליונות" (און ווי דער מגיד איז מאריך בענין השם אין אור תורה[3] אויפן פסוק[4] „וכל אשר יקרא לו האדם נפש חי' הוא שמו").

דאַרף מען פאַרשטיין:

א) משיג זיין דעם מקור און שורש פון יעדער זאך, איז לכאורה ניט פון ריבוי החכמה. די ידיעה אינעם „סוד המרכבות העליונות" איז ניט אפהענגיק פון גודל וריבוי החכמה, נאר פון דער הזדככות פון כחות ההשגה*4 — וואס מער זיי זיינען אויסגעאיידלט און נענטער צו רוחניות, אלץ העכער דערגרייכט די השגה.

ב) ווי איז שייך צו זאגן אז די מלאכים האבן ניט געווואוסט „מה שמו כו' " — וואס לויטן ביאור הנ"ל איז די ידיעה אפהענגיק פון דער ידיעה פון „סוד המרכבות העליונות" (מקור ושורש הנבראים) — די מרכבות העליונות זיינען דאך מלאכים. דער שורש ומקור פון די חיות ובהמות דלמטה — זיינען מלאכים (וואס ווערן דערפאר „נקראים כו' בשם חיות ובהמות כו' "[5]) — היינט ווי קען זיין אז זיי האבן ניט געווואוסט „מה שמו כו' "?

און ס'איז א דוחק גדול צו זאגן, אז וויבאלד זיי זיינען רוחניים און געפינען זיך אין עולמות רוחניים, האבן זיי ניט געווואוסט וואס עס טוט זיך אין עוה"ז הגשמי, און דעריבער האבן זיי ניט געווואוסט ווי אנצורופן די נבראים שלמטה מיט זייערע נעמען[6] — ווייל לפי"ז נעמט זיך זייער ניט וויסן ניט מצד א פחיתות אין זייער מעלה („חכמתו מרובה משלכם"), נאר אדרבה, מצד דעם עילוי פון זייער איידלקייט און רוחניות.

ב. וועט מען דאס פאַרשטיין בהקדים:

קריאת השמות דורך אדם הראשון איז פאַרגעקומען פאַר דעם חטא עץ הדעת, ווען ער איז נאך געווען אין גן עדן ובשלימותו — וואס דער זיין דאַרטן (ויניחהו בג"ע) איז געווען „לעבדה

1) ב"ר פי"ז, ד. ושי"נ.

2) בהקדמה בית המקדש (יד, א). וראה רמב"ן ובחיי פרשתנו ב, יט. לקו"ת בהר מא, ג. נשא ד"ה כה תברכו וביאורו (כו, ב. כז, א). אוה"ת בראשית תקמב, א. סה"מ קונט' ח"ב תל, א־ב. ועוד.

3) ד, סע"ב ואילך.

4) פרשתנו ב, יט.

*4) ובפרט ע"פ המבואר בכ"מ שע"י הבנה והשגה מתאחד ומתייחד השכל והמושכל והמשכיל (מרנ ח"א פס"ח. תניא פ"ה. ועוד).

5) תניא רפל"ט.

6) ראה פי' מהרזיו לב"ר שם.

ולשמרה"[7], איז דערפון פאַרשטאַנדיק, אַז יעדער פרט פון זיינע מעשים דעמאָלט, ובפרט די וואָס ווערן דער־ציילט אין תורה, איז געווען אַ חלק פון „לעבדה ולשמרה". נאָכמער: אַזוי ווי עבודת גן ושמירתו „טוט" אויף אין דעם גן — אַזוי האָט דער „לעבדה ולשמרה" פון אדה"ר אין ג"ע אויפגעטאָן אַן עילוי וקדושה אין ג"ע (העכער ווי דער עילוי פון ג"ע מצד עצמו[8]).

ולכאורה: אין וואָס באַשטייט די „עבודה" אין דעם אַנרופן די נבראים מיט זייערע נעמען? — ואדרבה: לויטן ביאור הנ"ל דאַרף לכאורה אויסקומען, אַז אדה"ר האָט ניט מחדש געווען די שמות הנבראים — ווייל די נבראים האָבן דאָך מקבל געווען זייער חיות (פון זייער שורש ומקור) נאָך איידער אדה"ר האָט זיי אַנגערופן מיט זייערע נעמען: ער האָט נאָר מודיע געווען דעם ריכטיקן נאָמען פון יעדן נברא (בהתאם צו זיין שורש).

מוז מען זאָגן: א) אַז די השגה אין שורש ומקור הנבראים איז נאָך ניט געניג אַז מ'זאָל דורכדעם זיי קענען אַנרופן מיט די צוגעפאַסטע נעמען: ב) דאָס האָט געקענט אויפטאָן דוקא אדה"ר און דערפאַר ווייל „חכמתו מרובה משלכם".

ג. דער ביאור אין דעם[9]:

הגם אַז יעדער נברא למטה האָט אַ מקור ושורש למעלה, וכמאמר רז"ל[10] „אין לך כל עשב וכו' שאין לו מזל וכו'" — ולדוגמא: דער שורש פון אַ שור למטה איז פון „פני שור" שבמרכבה — פונדעסטוועגן, האָט דער נברא קיין ערך ניט צו זיין שורש. וואָרום דורך השתלשלות ממדריגה למדריגה, וואָס פאַר אַ ריבוי השתלשלות ס'זאָל נאָר זיין, קען פון דעם רוחניות'דיקן שורש ניט נתהווה ווערן אַ דבר גשמי. וכידוע[11] אַז די התהוות הגשמיות פון רוחניות איז נאָר בכחו של הקב"ה וואָס ער איז אַ כל יכול, דערפאַר קען זיין דער „דילוג" — אַז פון רוחניות'דיקן שורש למעלה זאָלן נתהווה ווערן נבראים גשמיים.

און דעריבער איז די ידיעה אַז דער שורש השור איז פון פני שור שבמרכבה, נאָר ניט מספיק אַז מ'זאָל קענען אַנרופן •[11] דעם שור למטה מיט'ן נאָמען שור, ווייל דער נברא האָט ניט קיין (ערך און) חיבור צו זיין שורש[12].

און דאָס איז געווען דער אויפטו פון אדה"ר — „ויקרא האדם שמות"[13]: ער האָט „קורא" און ממשיך געווען דעם (שמו) שורש הנברא, אַז ער זאָל אַראָפ־קומען אין (ובתוך פון) דעם נברא וואָס ווערט פון אים באַשאַפן.

ד. דאָס איז אויך די שייכות צווישן דעם ענין פון קריאת שמות און „וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה":

מצד דער בריאה אַליין, אפילו אין גן עדן וואָס איז דער חלק הכי מובחר אין

---

7) פרשתנו שם, טו.

8) לקו"ת שה"ש רד"ה כי כאשר. ובכ"מ.

9) בהבא לקמן (וכן הקושיא בסעיף שלפנ"ז) — ראה לקו"ש חי"ד ע' 1247.

10) ב"ר פ"י, ו. וראה זח"א רנא, א. מר"ן ח"ב פ"י.

11) ראה בכ"ז — אגה"ק סי' כ'. תו"א ד"ה יביאו לבוש מלכות (צ, ב). אוה"ת שמע"צ ע' אתשפא ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות אחדות ה' פ"ב. שרש מצות התפילה פכ"ה ואילך. ועוד.

•11) ראה ג"כ צפע"נ עה"ת עה"פ.

12) ולהעיר ממשנ"ת (לקו"ש חי"ט ע' 409 ואילך (ס"ב, ס"ה). נדפס גם בלקו"ב לתניא (להר"י שי' קארף) ח"ב ע' קלט ואילך) בדיוק אדה"ז באגה"ת (פ"ד) „ולכן נקראו המלאכים בשם אלקים כו'", עיי"ש.

13) פרשתנו שם, כ.

וועלט (ובפרט — ווי גן עדן איז געווען לפני החטא), איז ניטאָ קיין גלוי־דיקער פאַרבונד צווישן אָ נברא למטה מיט זיין שורש למעלה: מצד דעם גודל הקדושה וואָס איז דאָ אין גן עדן, קען עס טאָקע ניט סובל זיין קיין חטא, אָבער דאָס איז אָן אור וואָס איז נאָר לפי ערך עוה"ז.

און אין דעם איז באַשטאָנען די מעלה פון אדם הראשון — ער האָט אריפ־געטאָן דעם פאַרבונד [14] צווישן נבראים למטה מיט זייער שורש למעלה [15], נאָכמער: ער האָט זיי פאַראייניקט, ביז אַז דער נאָמען פון יעדער נברא, מיט וועלכן דער נברא ווערט אָנגערופן דורך יעדן מענטשן (אפילו קטנים ועמי הארץ) דאָ למטה, איז לויט די אותיות פון זיין שורש למעלה [16].

ה. דערמיט וועט מען פאַרשטיין פאַרוואָס דוקא אדה"ר האָט געקענט געבן די שמות און ניט די מלאכים:

הגם אַז אויך די מלאכים האָבן געוואוסט אַז דער שורש פון דעם שור, לדוגמא, איז פון פני שור שבמרכבה, פונדעסטוועגן זיינען זיי ניט בכוח צו אויפטאָן דעם חיבור פון שורש הנברא מיטן נברא למטה. וכמובן אויך פון דעם ענין [17] פון „הנפילים היו בארץ" [18], אַז ווען אָ מלאך קומט אַראָפּ אין עולם הזה ווערט ער אָ „נופל", ער קען ניט בייקומען די ישות וחומריות פון דער ווועלט; ווייל צו זיין אין ווועלט און צוזאַמען דערמיט זיין פאַרבונדן מיט אלקות וואָס איז העכער פון ווועלט — די יכולת האָט ניט אָ מלאך.

דוקא אָן אדם [19], וואָס איז (אדם פון לשון) אדמה לעליון [20] — ער איז דומה, כביכול, צום אויבערשטן וואָס איז ניט מוגבל ח"ו, און איז כלול „מן [21] העליונים ומן התחתונים" [22] — קען ער מחבר זיין „עליון" ו„תחתון", אַז דער „תחתון" ונברא שלמטה זאָל זיין מיוחד מיטן „עליון" ושרשו למעלה.

און דאָס איז אויך וואָס דער אויבערשטער האָט געזאָגט די מלאכים, אַז „חכמתו מרובה משלכם": ער איז דער „(איזהו) חכם הרואה את הנולד" [23], ווי דער אַלטער רבי [24] פאַרטייטשט עס — „שרואה כל דבר איך נולד ונתהוה כו' בדבר ה' ", ער זעט די הולדה והתהוות פון דער זאַך, ווי אַזוי דאָס ווערט נולד ונתהווה פון זיין שורש און דבר הוי'; מלאכים זעען (בכח חכמתם) דעם כח אלקי וואָס איז מלובש אין נבראים, אָבער זען *[24] אין דעם נולד זיין שורש למעלה — איז ניט בגדר פון אָ מלאך. דוקא אדה"ר, וואָס „חכמתו מרובה משלכם", האָט געקענט זען אין דעם נברא שלמטה (ווי ער איז מיוחד מיט) דעם שורש למעלה.

---

14) ראה לקו"ת נשא שם (כו, ב. כז, א בשם טעהמ"צ להרח"ו פ' עקב) דענין קריאת שמות הוא בשביל בירור הנבראים והעלאתם לשרשם.

15) ראה לקו"ת נשא שם (כו, ב): שיבואו לשרש ומקור האותיות כו', ע"ש.

16) ובלשון השל"ה: בידיעת התחתונים ידע סוד מרכבות העליונות.

17) ראה תו"א בראשית ד, סע"ב. תו"ח שם כה, ג. ועוד.

18) בראשית ו, ד. זח"א לז, א. נח, א. ועוד.

19) ראה ג"כ לקו"ת נשא שם. תו"ח בא קלט, א. אוה"ת בראשית שבהערה 2.

20) של"ה חלק תושב"כ וישב סוף הדרוש צאן יוסף (שא, ב) ובכ"מ. עש"מ מאמר אם כל חי ח"ב פל"ג ועוד.

21) ב"ר פ"ח, יא. פי"ב, ח. פרש"י בראשית ב, ז.

22) ראה בכ"ז ס' הערכים־חב"ד ח"א ע' אדם (ע' קכד ואילך. ושו"נ).

23) תמיד לב, א.

24) תניא פמ"ג. לקו"ת נשא שם (כו, ד). ועוד.

*24) וכידוע החילוק בין רואה את הנולד, או (רק) יודע את הנולד — ועד שאין עד (— שראה) נעשה דיין (ר"ה כו, ר"א).

[דערמיט איז אויך מובן פארוואס פאר די מלאכים איז ניט געווען געגנג וואס דער אויבערשטער האט זיי געזאגט אז „חכמתו מרובה משלכם", און מ'האט זיי געדארפט באווייזן (זיי האבן געדארפט זען) א מעשה בפועל (קריאת שמות) — ווייל אזא ענין (וואס איז דא ביים אדם) ווי חיבור עליון ותחתון, איז אינגאנצן ניט בגדר השגה פון א מלאך — כל זמן מ'האט זיי ניט באווייזן ווי דער אדם טוט דאס אויף, האט זיך דאס בא זיי ניט געקענט אפלייגן].

ו. מ'האט שוין פיל מאל געזעדט[25] וועגן דעם וואס שטייט אין מדרש[26], אז פאר מ"ת איז געווען די גזירה אז „עליונים לא יעלו לתחתונים", און „תחתונים לא יעלו לעליונים", און בשעת מ"ת איז בטל געווארן די גזירה און ס'איז געווארן א חיבור פון עליונים און תחתונים.

דערפון איז פארשטאנדיק, אז הגם אדה"ר האט קורא און ממשיך געווען דעם שורש פון נבראים למטה און האט זיי מחבר געווען אין אן אופן אז דער שם הנברא למטה איז מתאים צו זיין שורש למעלה (ובמילא — מעין זה — אויך דער נברא עצמו) — קומט עס אבער ניט צום חיבור צווישן מעלה ומטה וואס האט זיך אויפגעטאן דורך ביטול הגזירה בשעת מ"ת.

והביאור: אדם הראשון האט אויפגעטאן דעם חיבור פון נבראים מיט זייער שורש און מקור[27]: ד. ה. די בחי' אין אלקות וואס האט שוין א שייכות מיט וועלט, און נאכמער, ווי די בחי' איז שוין דער שורש פונעם פרטיות'דיקן נברא — דעם שור למטה האט ער מחבר געווען מיטן פני שור שבמרכבה.

מ"ת האט אבער אויפגעטאן „(אנכי) הוי' אלקיך": „הוי' ", וואס איז אינגאנצן העכער פון גדרי העולם (הי' הוה ויהי' כאחד[28]), איז געווארן „אלקיך" — כוחך וחיותך פון יעדן אידן[29]. און דורכדעם האט זיך אויפגעטאן דער חיבור צווישן אלקות וואס איז העכער פון (צו זיין א שורש פון) וועלט מיט וועלט.

און דערפאר געפינט מען, אז ביי מ"ת האבן די מלאכים ווידער ניט געקענט באנעמען אזא ענין פון חיבור מעלה און מטה, ווי די גמרא •[29] דערציילט אז זיי האבן געטענה'ט: „חמודה גנוזה וכו' אתה מבקש ליתנה לבשר ודם מה אנוש גו' תנה הודך על השמים": וויבאלד תורה איז תכלית הרוחניות והעילוי, ווי קען זי אראפקומען און געגעבן ווערן צו א בשר ודם? דוקא משה רבינו האט געקענט „נעמען" דעם ענין פון מ"ת, דעם ביטול הגזירה צווישן עליונים ותחתונים, ביז זיי ווערן איין זאך[30].

ז. די צוויי ענינים אין חיבור עליון ותחתון הנ"ל — (א) חיבור הנברא מיט זיין שורש (דורך עבודת אדה"ר), (ב)

---

25) ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 776 ואילך. 887 ואילך. לקמן ע' 77. ועוד.

26) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג.

27) וכן לאידך: החיבור לא הי' עם גשם הנברא עצמו (רק בשמו כו'). וב' הענינים תלויים זב"ז, כי מכיון שההמשכה היתה רק משורש הנבראים לכן אין בכוחה להחדיר גשם הנברא — ראה בכ"ז לקו"ש ח"ג שם. ח"ה ע' 88. ועוד.

28) שעהיוה"א פ"ז בשם הר"מ פ' פנחס (רנז, סע"ב).

29) ראה לקו"ת במדבר טו, ע"ד. לקו"ש ח"ג שם (ע' 890 ואילך).

•29) שבת פח, סע"ב.

30) ולהיותו גם הוא נברא — „פעל" המענה שלו שהמלאכים יבינו „ויראו" זה, משא"כ מענה הקב"ה, שלכן נאמר למשה שהוא דוקא יחזור להם תשובה (שבת שם).

ועפ"ז גם יתוסף ביאור בזה שדוקא רבה ב"נ יכול להכריע בקא מיפלגי במחיבתא דרקיע כר' קוב"ה כר' (ב"מ פו, א. לקו"ת תזריע ד"ה קא מפלגי).

חיבור הנברא מיט אלקות וואס איז העכער פון בריאה (ביי מ"ת) — זיינען אויך פאראן אין דער עבודה פרטית פון א אידן:

ס'איז מבואר אין חסידות [31], אז דער ענין פון ברכות ק"ש, וואס דארטן רעדט זיך וועגן דער עבודה פון די מלאכים וכו', איז עס די הכנה צו דער עבודה פון ק"ש: כדי עס זאל קענען זיין „ואהבת את ה'א בכל לבבך", אז אויך דער נפש הבהמית זאל צוקומען צו אהבת ה' [32], מוז מען איר פריער מסביר זיין, אז אין אמת'ן איז זי ניט קיין מנגד צו קדושה, ווייל איר שורש איז דאך פון די מלאכים וכו' וואס זייער עבודה איז „ברעש גדול" וכו' וכו', און דאס פועל'ט אין נפש הבהמית א ביטול צו קדושה.

לכאורה איז ניט פארשטאנדיק: וואס קען העלפן די הסברה צום נפש הבהמית וועגן דער מעלה פון זיין שורש, בעת אז לפועל איז ער ארא־ געקומען למטה אין א ציור וואס איז מנגד צו קדושה?

נאר דער ענין איז, כנ"ל, אז דאס איז בכחו של אדה"ר, וואס ער האט אויפ־ געטאן דעם חיבור פון נבראים מיט זייער שורש, ביז אז דאס „דערמאנען" דעם נפש הבהמית וועגן איר שורש, איז דאס פועל אין איר א ביטול צו קדושה.

ח. אבער אט דער ביטול אין נפש הבהמית, דורך „דערמאנען" איר דעם שורש כנ"ל, איז נאר א ביטול פון א נברא, וואורום אויך דער שורש אירער איז בלויז פון מלאכים וכו' וואס הגם זיי זיינען בטל צו אלקות זיינען זיי אבער נבראים [33];

די כוונה פון ירידת הנשמה למטה איז, אז עס זאל זיין דער יחוד צווישן דעם נפש האלקית (וואס איז א „חלק אלקה ממעל ממש" [34]) מיטן נפש הבהמית; און די מעגלעכקייט אויף דעם איז געגעבן געווארן ביי מ"ת [35]: דורך דעם וואס דעמאלט איז בטל געווארן די גזירה *[35] וואס טיילט פאנאנדער צווישן עליונים ותחתונים בכללות כנ"ל, האט זיך אויך אויפגעטאן דער ביטול הגזירה צווישן די „עליונים" ו„תחתונים" אין „עולם קטן זה האדם" [36], אז עס זאל קענען זיין דער יחוד צווישן דעם נפש האלקית ונפש הבהמית.

און ע"ד ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר שרייבט אין א בריוו [37], אז דאס וואס דער גוף איז הונגעריק צו לחם גשמי, נעמט זיך עס דערפון וואס די נשמה איז הונגעריק צום ניצוץ אלקי שבמאכל, ד. ה. אויך די ענינים גשמיים וטבעיים וואס זיינען לכאורה שייך בלויז צום גוף (ונפש הבהמית), זיינען פארבונדן מיט דער נשמה, ביז אז אין דעם רעבון טבעי פון גוף, דריקט זיך אויס, בפנימיות, דער רעבון פון דער נשמה.

ט. אבער לאידך גיסא, הגם אז דער תכלית הביטול אין נפש הבהמית ווערט אויפגעטאן דורך (איר יחוד מיט) דעם

---

31) תו"א ל, סע"ב. לקו"ת ויקרא ב, ב. ד"ה וילך איש תרס"ו. ובכ"מ.

32) כמרז"ל (ברכות נד, א במשנה) „בכל לבבך בשני יצריך".

33) כמרז"ל: נבראו ביום ב' וי"א ביום ה' (ב"ר פ"א, ג).

34) תניא רפ"ב.

35) ראה תו"א (סז, רע"ב) לקו"ת (מטות פו, ד), דע"י התורה עושה שלום בפמליא של מטה (סנה' צט, ב), בין נפה"א ונפה"ב.

*35) גם מלשון „גוזר ים סוף" (תהלים קלו, יג).

36) ראה תנחומא פקודי ג (בתחילתו). תקו"ז תס"ט בתחילתו (צ, א). ועי"ג כ' אדר"נ פל"א. ועוד.

37) וראה כתר שם טוב סר"ס קצד.

נפש האלקית כנ"ל, איז עס אבער ניט דער אמת'ער בירור פון נפש הבהמית, וויבאלד אז דער ביטול נעמט זיך ניט מצד נפש הבהמית גופא, נאר מצד דעם גילוי נפש האלקית אין איר.

עד"ז בנוגע וועלט בכלל: די כוונה העליונה פון „לעשות לו ית' דירה בתחתונים" איז דאך, אז די „תחתונים" זאלן ווערן א דירה לו ית' (ניט מצד אן ענין וואס פועל'ט אויף זיי „מבחוץ", נאר) מצד זייער ענין גופא[38]. דערפון איז פארשטאנדיק אז דער ביטול וואס טוט זיך אויף אין וועלט מצד דער המשכת האלקות דורך תומ"צ, הגם אז דער ביטול ווערט אויפגעטאן אין די „תחתונים" גופא (היות ס'איז בטל געווארן די גזירה צווישן עליונים און תחתונים), אבער דער ביטול איז מצד די „עליונים", איז עס נאך ניט דער ענין פון דירה לו ית' בתחתונים בשלימותו — וואס מיינט (אויך) מצד די תחתונים עצמם.

דער תכלית הכוונה איז, אז עס זאלן זיין ביידע מעלות: דער ביטול זאל זיין בתכלית, און צוזאמען דערמיט, זאל עס זיין מצד וועלט גופא.

וועט דאס זיין מובן עפ"י הידוע[39] אז דער שורש פון דצ"ח איז פון עולם התהו, העכער ווי דער שורש המדבר וואס איז פון עולם התיקון: און אט די העכערקייט פון שורש הדצ"ח למעלה דריקט זיך אויס אויך אין זייער מציאות דא למטה. ווי ס'איז מבואר אין חסידות[40] דער טעם וואס בהמות האבן דעם טבע ההכנעה והביטול (וואס איז ניטאן ביי אדם) — ע"ד ווי עס שטייט[41] „ונער קטן נוהג בם" — איז צוליב דעם וואס זייער שורש איז פון עולם התהו, וואס דארט איז דער ביטול א סך א העכערער ווי דער ביטול פון עולם התיקון, ובלשון החסידות: אורות מרובים.

און דאס איז דער ביטול אמיתי וואס ווערט אויפגעטאן אין וועלט — מצד וועלט גופא, אז דורך „ותורה אור" באלייכט מען די וועלט און מ'איז מגלה דעם אמת, אז דאס וואס וועלט שטייט מיט א ביטול צום מין האדם, איז עס מצד דעם וואס איר שורש איז בתכלית הביטול צו אלקות.

יו"ד. ע"ד ווי געדעדט פריער אין דעם ענין פון קריאת השמות דורך אדה"ר, אז: (א) הגם דער חיות פון יעדן נברא איז מצוייר לויט זיין שורש, פונדעסטוועגן, כדי אז דאס זאל זיך אנהערן אין דעם נברא, האט געמוזט זיין א באזונדערע המשכה דורך עבודת אדה"ר: און (ב) דאס האט זיך אויפ־געטאן דורך דער קריאת שמות דורך אדה"ר, וואס דאס האט מגלה געווען ווי דער שם וחיות הנברא איז פארבונדן מיט זיין שורש;

עד"ז (און מיט א כש"כ וק"ו) איז עס בנוגע דעם ביטול וואס איז דא אין דצ"ח מצד זייער שורש אין עולם התהו: (א) עס דארף זיין א באזונדערע נתינת כח (ועבודה) עס זאל זיך אנהערן אין זיי אז זייער טבע הביטול קומט מצד דעם ביטול פון זייער שורש צו אלקות: (ב) דער חיבור צווישן דצ"ח מיט זייער שורש בעולם התהו איז פארבונדן מיטן

38) ראה גם לקו"ש חי"ב ע' 73.

39) ראה בארוכה תר"א סה, ד ואילך. לקו"ת צו (יג, ב ואילך). אמור ביאור לד"ה והניף הכהן. ובכ"מ.

40) לקו"ת אמור ד"ה והניף הכהן פ"א. סידור רמב, א. תו"ח וישלח ד"ה וישלח פ"ג. ועוד.

41) ישעי' יא, ו.

ענין השם, וואס ער איז דער צנור וואס פארבינט זיי מיט זייער שורש.

וי"ל, אז דאס איז דער ענין וואס דער רבי מהר"ש איז מאריך אין די מאמרים פון לפני מאה שנה[42] וועגן הפלאת הביטול וואס איז דא אין עולם התהו, און ער איז דארט מסביר, אז אפילו דער תוקף וואס איז דארט פאראן (וואס מצד דעם איז דארט געווארן שבירת הכלים: „וימלוך — און דורכדעם — וימת") איז ניט אן ענין של ישות ח"ו, נאר אדרבה: דאס נעמט זיך מצד דעם עוצם הדביקות „באי"ס יש האמיתי"[43]: און ער פארבינט עס מיט דעם וואס עולם התהו ווערט אנגערופן בשם בהמה — „נוטריקון בה מ"ה", און עולם התיקון — אדם, וואס איז בלויז בגימטריא מ"ה, ווייל אין עולם התהו איז דער ביטול (מ"ה) צו יש האמיתי בגילוי (ניט נאר אין אן אופן פון „גימטריא"[44]), ס'איז „בה מ"ה", „מ"ה בעצם".

וי"ל, אז דער ענין אין דעם איז: ס'איז דאך אין ענין יוצא מידי פשוטו, און בפשטות איז „בהמה" דער שם המין פון די בע"ח דא למטה. דערפון איז מובן, אז דער ענין פון „בה מ"ה" איז פאראן ניט נאר אין עולם התהו, נאר אויך אין דער בהמה למטה (און ווי געבראכט פריער, אז דוקא אין בהמות איז דא די טבע ההכנעה והביטול, מצד זייער שורש אין עולם התהו).

וויבאלד אבער אז „עולם" איז (פון לשון) העלם והסתר[45], איז אויך דער ענין — אז דער ביטול פון בהמות נעמט זיך פונעם ביטול בשרשו אין עולם התהו — בהעלם והסתר: ביז עס קען זיין, אז אט די נבראים גופא וואס נעמען זיך פון עולם התהו זאלן גאר ארויסווייזן א תנועה פון תוקף והתנגדות קעגן דעם „אדם", וואס „אתם קרויין אדם"[46], „אדמה לעליון"[47]:

און דערפאר איז דער רבי מהר"ש מפרט אין א מאמר חסידות (דער גילוי פון פנימיות התורה דא למטה), אז דער עוצם הביטול פון עולם התהו איז פארבונדן מיטן שם בהמה, וואס דורך דעם איז ער ממשיך און מגלה די פנימיות פון אט דעם שם אין דער בהמה שלמטה, אז איר טבע הביטול איז (בפנימיות) דער ביטול (פון איר שורש) צום יש האמיתי[48] — „ב"ה מ"ה":

און וויבאלד אז אויך דער תוקף פון זיין שורש נעמט זיך פון זיין עוצם הביטול צום יש האמיתי, איז ניט שייך אז דאס זאל זיין ח"ו אן אמת'ער מנגד צום „אדם", „אתם קרויין אדם", ואדרבה, וועלט שטייט בתכלית הביטול צו משמש זיין אידן, ביז זי ווערט א דירת קבע לו ית' — צו מהותו ועצמותו ית'.

(משיחת יום שמח"ת תשל"ב)

---

42) המשך ר"ה תרל"ב (מאה שנה מזמן אמירת השיחה).

43) „כי איידי דטריד בבחי' א"ס העצמי לא פליט להיות בבחי' השפעה כו'". וראה ג"כ תו"ח בראשית כו, ריש ע"ב. אוה"ת נשא ע' רנד. תו"ש ע' 71. ועוד.

44) ראה שעהיוה"א ספי"ז (פד, ב).

45) לקו"ת שלח לז, ד. רד"ה על ג' דברים ה'ש"ת.

46) יבמות סא, רע"א.

47) נסמן לעיל הערה 20.

48) ולהעיר מהידוע דיש הנברא מציאותו מיש האמיתי דוקא — ראה ביאוה"ז בשלח מג, ג ואילך. ד"ה ולקחתם לכם תרס"א.